

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

11. října 2007 *

Ve věci C-237/05,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES,
podaná dne 30. května 2005,

Komise Evropských společenství, zastoupená M. Patakia a X. Lewisem, jako
zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Řecké republice, zastoupené G. Kanellopoulosem a S. Charitaki, jako zmocněnci,
s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: řečtina.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans (zpravodaj), předseda senátu, G. Arestis, L. Bay Larsen, R. Schintgen a P. Kūris, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. září 2006,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 15. února 2007,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Řecká republika z důvodu praxe příslušných orgánů uplatňované během vypracovávání a shromažďování žádostí a prohlášení pěstitelů obilovin a dalších v rámci integrovaného administrativního a kontrolního systému pro rok 2001 nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z ustanovení směrnice Rady 92/50/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby

(Úř. věst. L 209, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 322), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/52/ES ze dne 13. října 1997 (Úř. věst. L 328, s. 1; Zvl. vyd. 06/03, s. 3, dále jen „směrnice 92/50“), zejména z čl. 3 odst. 2, článku 7, čl. 11 odst. 1 a čl. 15 odst. 2 této směrnice, jakož i z obecné zásady transparentnosti.

Právní rámec

Směrnice 92/50

- ² Podle čl. 1 písm. a) směrnice 92/50 se „*veřejnými zakázkami na služby*“ [...] rozumí zakázky sjednané písemně úplatnou smlouvou mezi poskytovatelem služeb a zadavatelem“, s výjimkou smluv uvedených v tomto ustanovení pod písm. i) až ix).

- ³ Článek 3 odst. 1 a 2 uvedené směrnice stanoví:

„1. Při zadávání veřejných zakázek nebo při organizování veřejné soutěže na určitý výkon používají zadavatelé postupy přizpůsobené ustanovením této směrnice.

2. Zadavatelé zajistí, aby nedocházelo k diskriminaci jednotlivých poskytovatelů služeb.“

4 Podle čl. 7 odst. 1 písm. a) směrnice 92/50:

„1. a) Tato směrnice se vztahuje na:

— [...] veřejné zakázky na služby týkající se služeb uvedených v příloze I B [...] zadávané zadavateli uvedenými v čl. 1 písm. b), pokud odhadovaná hodnota bez daně z přidané hodnoty (DPH) není menší než 200 000 ECU,

— veřejné zakázky na služby týkající se služeb uvedených v příloze I A [...]:

i) zadaných zadavateli uvedenými v příloze I směrnice 93/36/EHS, pokud odhadovaná hodnota bez DPH není menší než stejná hodnota vyjádřená v ECU odpovídající 130 000 zvláštních práv čerpání (ZPČ);

ii) zadaných zadavateli uvedenými v čl. 1 písm. b), kteří nejsou uvedeni v příloze I směrnice 93/36/EHS, pokud odhadovaná hodnota bez DPH není menší než stejná hodnota vyjádřená v ECU odpovídající 200 000 ZPČ.“

5 Podle článku 8 směrnice 92/50 „[z]akázky, jejichž předmětem jsou služby uvedené v příloze I A, jsou zadávány v souladu s ustanoveními hlav III až VI“ této směrnice.

6 Článek 9 uvedené směrnice stanoví:

„Zakázky, jejichž předmětem jsou služby uvedené v příloze I B, jsou zadávány v souladu s články 14 a 16.“

7 Článek 11 odst. 1 téže směrnice stanoví, že při zadávání veřejných zakázek na služby používají zadavatelé otevřená, omezená nebo vyjednávací řízení, jak jsou uvedena v čl. 1 písm. d), e) a f) této směrnice.

8 Podle čl. 15 odst. 2 směrnice 92/50:

„Zadavatelé, kteří chtějí zadat veřejnou zakázku na služby v otevřeném, omezeném nebo vyjednávacím řízení uvedeném v článku 11, oznámí svůj úmysl prostřednictvím vyhlášení.“

Nařízení (EHS) č. 3508/92

9 Z třetího a čtvrtého bodu odůvodnění nařízení Rady (EHS) č. 3508/92 ze dne 27. listopadu 1992 o zavedení integrovaného administrativního a kontrolního systému pro některé režimy podpor Společenství (Úř. věst. L 355, s. 1; Zvl. vyd. 03/13, s. 223), ve znění nařízení Rady (ES) č. 1593/2000 ze dne 17. července 2000 (Úř. věst. L 182, s. 4; Zvl. vyd. 03/30, s. 94, dále jen „nařízení č. 3508/92“) vyplývá, že v rámci reformy společné zemědělské politiky a ve snaze přizpůsobit administrativní

a kontrolní mechanismy nové situaci, jakož i zlepšit jejich efektivitu a prospěšnost je třeba vytvořit nový integrovaný administrativní a kontrolní systém pro některé režimy podpor Společenství zahrnující režimy finančních podpor pro odvětví zemědělských plodin a pro odvětví hovězího a telecího masa, skopového a kozího masa (dále jen „integrovaný systém“).

10 Článek 2 nařízení č. 3508/92 stanoví:

„Integrovaný systém zahrnuje následující prvky:

- a) počítačovou databázi;
- b) identifikační systém zemědělských pozemků;
- c) systém identifikace a registrace zvířat;
- d) žádosti o podporu;
- e) integrovaný kontrolní systém.“

11 Podle čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení:

„Do počítačové databáze se zaznamenávají pro každý zemědělský podnik údaje získané z žádostí o podporu. Tato databáze musí umožnit zejména přímý

a bezprostřední přístup prostřednictvím příslušného orgánu členského státu k údajům přinejmenším za poslední tři po sobě jdoucí kalendářní a/nebo hospodářské roky.“

12 Článek 4 téhož nařízení stanoví:

„Identifikační systém zemědělských pozemků je vytvořen na základě pozemkových katastrálních map či katastrálních dokumentů nebo jiných kartografických údajů. Používají se postupy založené na počítačových geografických informačních systémech, včetně leteckých nebo družicových snímků se stejnorodou úrovní zaručující přinejmenším rovnocennou přesnost odpovídající měřítku 1:10 000.“

13 Podle čl. 6 odst. 1 nařízení č. 3508/92:

„Pro zařazení do jednoho nebo více režimů Společenství, které se řídí tímto nařízením, předloží každý zemědělec za každý rok žádost o podporu „na plochu“, v níž uvede:

- zemědělské pozemky, včetně ploch pro pícniny, zemědělských pozemků s ornou půdou vyjmutých z produkce a pozemků ponechaných ladem,
- případně jakékoli další nezbytné informace stanovené buď příslušným nařízením ohledně režimů Společenství[,], nebo příslušným členským státem.“

14 Článek 7 uvedeného nařízení zní takto:

„Integrovaný [...] systém se vztahuje na všechny podané žádosti o podporu, zejména pokud jde o administrativní kontroly, kontroly na místě a případná ověření leteckými nebo družicovými snímky.“

Skutečnosti předcházející sporu a postup před zahájením soudního řízení

15 Komisi byla předložena stížnost týkající se údajné protiprávnosti s ohledem na směrnici 92/50, rámcovou dohodu a smlouvy, které ji provádějí, týkající se poskytování některých služeb v rámci provádění integrovaného systému v Řecku v roce 2001.

16 Uvedená rámcová dohoda byla uzavřena dne 20. února 2001 mezi ministerstvem vnitra, veřejné správy a decentralizace, ministerstvem zemědělství, unií prefekturních správ Řecka a panhelénskou konfederací svazů zemědělských družstev (dále jen „rámcová dohoda“).

17 Rámcová dohoda se týkala koordinace níže uvedených služeb uvedenou konfederací, jejichž poskytování bylo svěřeno členům této konfederace, a sice místním svazům zemědělských družstev (dále jen „MSZD“):

- informování zemědělců o přijetí nových formulářů žádosti a prohlášení týkajících se zemědělských podniků a zemědělských plodin, které budou sloužit k doplnění nové databáze v rámci integrovaného systému;

- poskytování pomoci zemědělcům za účelem zajištění správného a včasného zaznamenání údajů poskytnutých zemědělci na příslušné formuláře. Tato služba zahrnuje zejména poskytování technické pomoci zemědělcům s vymezením obdělávaných a zalesněných ploch na základě ortofotografií, leteckých snímků nebo topografických map;

- shromažďování formulářů a jejich předání v papírové nebo elektronické verzi příslušné prefekturní správě.

18 Rámcová dohoda stanovila za tímto účelem uzavření smluv k jejímu provedení mezi prefekturními správami a MSZD na úrovni každé prefektury. V návaznosti na to byly tyto smlouvy skutečně uzavřeny (dále jen „sporné smlouvy“).

19 Komise zaslala dne 18. prosince 2002 Řecké republice dopis, kterým ji vyzvala k předložení jejích vyjádření k vytýkané skutečnosti vycházející z toho, že nedodržela ustanovení směrnice 92/50, zejména čl. 3 odst. 2 této směrnice, jakož i zásadu zákazu diskriminace tím, že zadala MSZD přímo a bez předchozího vyhlášení zakázku na dotyčné služby.

20 Majíc za to, že vyjádření předložená Řeckou republikou v odpověď na uvedený dopis byla nedostatečná, vydala Komise dne 19. prosince 2003 odůvodněné stanovisko, ve kterém tento členský stát vyzvala k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověla uvedenému stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení.

21 Vzhledem k tomu, že Komise nebyla přesvědčena odpovědí Řecké republiky na odůvodněné stanovisko, rozhodla se podat tuto žalobu.

K přípustnosti žaloby

- 22 Řecká republika vznáší námitku nepřipustnosti žaloby Komise vycházející z toho, že Komise nemá právní zájem na podání žaloby a že tato žaloba je bezpředmětná.
- 23 V tomto ohledu uvedený členský stát zaprvé tvrdí, že přijal opatření nezbytná k tomu, aby ukončil tvrzené nesplnění povinností a že toto již neexistovalo v době uplynutí lhůty k nápravě stanovené v odůvodněném stanovisku, jelikož:
- během roku 2003 nedošlo k přímému zadání dotčených služeb a možnost podat nabídky byla rovněž dána jiným subjektům než MSZD;
 - řecké orgány se oficiálním prohlášením č. 5767 generálního tajemníka ministerstva zemědělství ze dne 6. listopadu 2003 zavázaly „přistoupit v případě potřeby k nabídkovým řízením na zadání dotyčných zakázek na služby samozřejmě pod podmínkou, že tyto služby zcela nebo zčásti spadají do přílohy I A směrnice 92/50“.
- 24 Zadruhé Řecká republika uplatňuje, že v době uplynutí lhůty, která jí byla stanovena pro vyhovění odůvodněnému stanovisku, bylo tvrzené nesplnění povinností týkající se pouze roku 2001 ukončeno a vyčerpalo všechny své účinky.
- 25 Komise odpovídá, že určení vytýkaného nesplnění povinností je nezbytné, jelikož účinné a správné použití směrnice 92/50, jak v projednávaném sporu týkajícím se roku 2001, tak v budoucnosti, není nijak zajištěno.

- 26 Zprvé prohlášení č. 5767 je nejen nedostatečné, jelikož není právně závazné, ale je rovněž neurčité z důvodu použití výrazu „v případě potřeby“.
- 27 Zadruhé přetrvávající neshoda mezi Řeckou republikou a Komisí ve věci jednotné povahy sporných smluv, jakož i ohledně zahrnutí dotčených služeb do přílohy I A směrnice 92/50 není zdaleka jen teoretická a znamená riziko opakovaného protiprávního jednání uvedeného členského státu.
- 28 Konečně nic nezaručuje, že směrnice 92/50 bude správně používána v budoucnosti, jelikož během let následujících po roce 2001 byly uvedené služby rovněž zadávány přímo MSZD.
- 29 V tomto ohledu je nezbytné připomenout, že v oblasti zadávání veřejných zakázek Soudní dvůr rozhodl, že žaloba pro nesplnění povinnosti je nepřipustná, pokud ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku dotčená smlouva již vyčerpala všechny své účinky (rozsudky ze dne 31. března 1992, Komise v. Itálie, C-362/90, Recueil, s. I-2353, body 11 a 13, jakož i ze dne 2. června 2005, Komise v. Řecko, C-394/02, Sb. rozh. s. I-4713, bod 18).
- 30 V důsledku toho je namístě ověřit, zda ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku, a sice ke dni 19. února 2004, byly sporné smlouvy alespoň zčásti ještě prováděny, nebo zda naopak práce spočívající v pomoci, pro které tyto smlouvy byly uzavřeny, byly k tomuto dni již zcela ukončeny, takže tyto smlouvy vyčerpaly všechny své účinky.
- 31 V projednávaném případě se nesplnění povinností vytýkané Komisí, jak výslovně vyplývá z návrhových žádání v žalobě, týká služeb pomoci poskytovaných MSZD v rámci provádění integrovaného systému pouze v roce 2001, jak jsou tyto služby

upřesněny ve sporných smlouvách uzavřených pro tento rok za účelem provádění rámcové dohody. Na jednání Komise potvrdila, že její žaloba se omezuje pouze na tento rok 2001.

- 32 Práce spočívající v pomoci stanovené spornými smlouvami se týkají přípravy žádostí o podpory podávaných zemědělci za účelem zaznamenání údajů uvedených v těchto žádostech do databáze integrovaného systému v souladu s čl. 3 odst. 1 nařízení č. 3508/92. Tyto žádosti musejí být podány každý rok, aby mohly být podpory pro dotyčný rok vyplaceny. Jedná se tedy v podstatě o služby, které se vztahují k hospodářskému roku uzavřenému vyplacením přiznaných podpor.
- 33 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že ustanovení čl. 5 odst. 1 rámcové dohody, které se rovněž objevuje ve sporných smlouvách, stanoví, že tyto smlouvy vstupují v platnost dnem svého podpisu a pozbývají platnosti, pokud všechny finanční podpory byly vyplaceny zemědělcům, kteří o ně požádali.
- 34 Komise však nebyla schopna vyvrátit tvrzení Řecké republiky, jejíž zástupce na jednání tvrdil, že došlo k úplnému vyplacení podpor pro rok 2001 v průběhu následujícího roku, a sice před uplynutím lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku.
- 35 Vzhledem k neexistenci opačných údajů ze strany Komise je tudíž třeba konstatovat, že ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku rámcová dohoda a sporné smlouvy k jejímu provedení pro rok 2001 již vyčerpaly všechny své účinky.

- 36 Komise na jednání tvrdila, že na rozdíl od protiprávního jednání dotčeného ve věci, v níž byl vydán výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, se nesplnění povinnosti, jež je předmětem projednávaného sporu, a sice zadání dotyčných služeb pomoci MSZD přímo a bez předchozího zveřejnění, opakovalo v letech následujících po roce 2001, tedy před podáním projednávané žaloby.
- 37 V tomto ohledu je nezbytné konstatovat, že Komise nebyla schopna vyvrátit údaje Řecké republiky, podle kterých byly během uvedených let tyto služby pomoci poskytovány v rámci zcela jiného řízení, než bylo řízení použité pro rok 2001.
- 38 Konkrétně Komise nebyla schopna zpochybnit tvrzení zástupce řecké vlády, který na jednání tvrdil na základě shodujících se dokumentů předložených touto vládou v odpověď na otázku položenou za tímto účelem Soudním dvorem, že pro roky následující po roce 2001 nebyla v rozpočtu státu předvídána žádná platba za služby pomoci poskytnuté MSZD, jelikož napříště MSZD obdržely platbu od každého zemědělce z důvodu služby, kterou mu poskytly.
- 39 Z toho plyne, že s ohledem na poznatky předložené Soudnímu dvoru nebyla Komise schopna právně dostačujícím způsobem prokázat, že se nesplnění povinností vytýkané Komisí Řecké republice pro rok 2001 opakovalo v průběhu následujících let.
- 40 Konečně, co se týče argumentu Komise, podle kterého je její žaloba přípustná z důvodu přetrvávající neshody mezi ní a Řeckou republikou týkající se výkladu směrnice 92/50 s ohledem na specifické vlastnosti dotčených veřejných zakázek, postačuje konstatovat, že pouze tato okolnost nemůže učinit tuto žalobu přípustnou.

41 Za těchto podmínek musí být žaloba Komise odmítnuta jako nepřijatelná.

K nákladům řízení

42 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Řecká republika požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je namístež jí uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Žaloba se odmítá jako nepřijatelná.

2) Komisi Evropských společenství se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.